

Představili jsme anglické vydání „Živé pochodně v sovětském bloku“

19.1.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

V sídle Ústavu pro studium totalitních režimů byla představena kniha historika Petra Blažka **Living Torches in the Soviet Bloc. Politically motivated cases of self-immolation in 1966–1989**. Jedná se již o čtvrté jazykové vydání publikace, která již dříve vyšla česky, rumunsky a ukrajinsky.

Anglický překlad vydal Ústav pro studium totalitních režimů a Nakladatelství Karolinum za podpory Anglo-americké vysoké školy. Kniha mapuje osudy lidí, kteří si v letech 1966–1989 zvolili sebeupálení jako krajní formu protestu proti politickému útlaku komunistických režimů v zemích sovětského bloku. Ačkoli bylo v tomto období zaznamenáno více než padesát podobných případů, Autor se zaměřuje na jednadvacet z nich, u nichž lze na základě historických pramenů doložit alespoň částečnou politickou motivaci. Řada těchto činů představovala radikální reakci na srpnovou okupaci Československa vojsky pěti států Varšavské smlouvy v roce 1968 a na potlačení Pražského jara. Sebeupálení Jana Palacha v lednu 1969 vyvolalo silnou vlnu následovníků nejen v Československu, ale i v zahraničí a výrazně ovlivnilo další případy „živých pochodníků“, které se v sovětském bloku objevovaly až do konce osmdesátých let.

Prezentace knihy uvedli 1. náměstek ředitele ÚSTR **Kamil Nedvědický** a rektor Anglo-americké vysoké školy Jiří Schwarz. Vedle nové publikace představili historik **Petr Blažek**, režisérka Olga Sommerová a moderátor večera **Stanislav Škoda** také další projekty spojené s jejím tématem, na kterých se podíleli v České republice i v zahraničí. Jedná se o knihy, katalogy, výstavy, dokumentární a hrané filmy, webové stránky www.janpalach.cz či vytvoření Památníku Jana Palacha ve Všetatech.

„Každá generace se musí znovu ptát, jakou cenu má svoboda a jak snadno může být ztracena.“

„Byl to silný a důstojný večer. Diskuse ukázala, že kniha o živých pochodnících neotevívá pouze historické otázky, ale především otázky morální a hodnotové. Debata o těchto tématech je i z tohoto důvodu stále živá a potřebná,“ zhodnotil **Kamil Nedvědický**, 1. náměstek ředitele **Ústavu pro studium totalitních režimů**. *„Přestože se politické a společenské podmínky v jednotlivých zemích sovětského bloku často zásadně lišily, tyto činy spojoval společný odpor k totalitní moci. Jednalo se o radikální reakce příslušníků okupovaných národů – nejčastěji Čechů, Litevců, Ukrajinců a Poláků – kteří odmítali vnucený komunistický režim i přítomnost sovětských vojsk. Někteří z nich se rozhodli obětovat vlastní život ve snaze probudit společnost z lhostejnosti a rezignace. Jejich činy i po desetiletích hluboce zasahují a vybízejí k zamyšlení nad základními otázkami lidské existence,“* přiblížil historik **Petr Blažek**.

„Každá generace se musí znovu ptát, jakou cenu má svoboda a jak snadno může být ztracena. ÚSTR chce prostřednictvím této publikace přispět k tomu, aby se tyto otázky neztratily v zapomnění – a aby byly srozumitelné i těm, kteří totalitu sami nezažili,“ uzavřel **Ladislav Kudrna**, ředitel **Ústavu pro studium totalitních režimů**. Nová publikace je dostupná na stránkách Nakladatelství Karolinum. O knize informovala Česká televize 16. ledna 2026 v hlavním zpravodajském pořadu Události.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**
FOTO: **ÚSTR / BARBORA ČAŇOVÁ**

<https://www.ustrcr.cz/predstavili-jsme-anglicke-vydani-zive-pochodne-v-sovetskem-bloku>